

## **Abstract**

### **Zorg met hoofd en hart, voor mens én milieu**

*Een mixed-methods-afstudeeronderzoek tegen medicatieverspilling in de ambulancezorg*

Auteur: Sem P. Gerritse (2024)

**Achtergrond** Binnen Ambulance Amsterdam B.V. (AA) wordt maandelijks medicatie weggegooid door het verstrijken van de houdbaarheidsdatum. Medicatieverspilling is een probleem dat in de hele gezondheidszorg voorkomt en heeft negatieve effecten op het milieu, klimaat en de gezondheid van de mens aangezien klimaatverandering de allergrootste bedreiging is voor de volksgezondheid.

**Doelstelling** Kennis en inzichten verkrijgen over de schaal en oorzaak van medicatieverspilling binnen Ambulance Amsterdam B.V. (AA) en daarbij het identificeren van mogelijke en praktisch uitvoerbare oplossingen. Dit alles in de ogen van verschillende stakeholders en specifiek de Medisch Hulpverlener acute zorg (MH).

**Methode** Van januari tot en met april 2024 werd medicatieverspilling als gevolg van het verstrijken van de houdbaarheidsdatum geteld op alle 9 posten en het logistieke centrum van AA. Daarnaast werden semigestructureerde interviews met zes stakeholders binnen AA, waaronder drie MH's, en met twee stakeholders van de klinische apotheek van Amsterdam UMC locatie VUmc (AUMC VUmc) afgenomen. De topiclijst bevatte vijf thema's: medicatieverspilling in het algemeen, oorzaken en gevolgen, oplossingen, voorwaarden en andere relevante onderwerpen. Binnen het thema oplossingen werd specifiek gekeken naar de volgende strategieën van circulariteit: *Refuse, Rethink, Reduce en Reuse*.

**Resultaten** In vier maanden tijd zijn AA-breed 1785 eenheden verspilde medicatie als gevolg van het verstrijken van de houdbaarheidsdatum geteld. Daarnaast zijn er nog vier kleinere oorzaken van medicatieverspilling geïdentificeerd. Gevolgen van medicatieverspilling zijn volgens de deelnemers: schade aan het milieu, schaarste en financiële gevolgen. Oplossingen die werden genoemd, zijn: verminderen van het aantal medicatiesoorten binnen AA (*Refuse*), verkleinen van de voorraad medicatiesoorten aan boord van ambulances (*Reduce*) herziening van het logistieke proces (*Rethink*) en heruitgifte van ongebruikte medicatie (*Reuse*). Bovendien zijn specifieke oplossingen voor bepaalde medicatiesoorten en kleinere oorzaken gevonden.

**Discussie/conclusie** De geschatte medicatieverspilling op jaarbasis binnen AA bedraagt 6334 eenheden medicatie ter waarde van € 11.119,27. Vanwege meerdere factoren die van invloed waren op de betrouwbaarheid van de medicatietelling en het feit dat slechts één oorzaak van verspilling is onderzocht, is dit mogelijk een significante onderschatting van de totale verspilling. Theoretische saturatie werd tijdens de interviews met stakeholders van AA bereikt. Oplossingen binnen strategieën van circulariteit *Refuse, Reduce en Rethink* lijken kansrijk. Heruitgifte (*Reuse*) van medicatie lijkt nu niet mogelijk binnen AA. Toename van bewustwording binnen AA, samenwerking met de klinische apotheek van AUMC VUmc en waarborging van de patiëntveiligheid en kwaliteit van zorg worden als voorwaarden aan alle oplossingen gesteld.

**Aanbevelingen** Implementatie van eerdergenoemde kansrijke oplossingen alsook de oplossingen voor kleinere oorzaken van medicatieverspilling en vergroten van de bewustwording omtrent duurzaamheid en medicatieverspilling binnen AA.